

Svědectví Roberta Loose o alsaské identitě

Zdroj: Institut National de l'Audiovisuel (Ina), Francie

Dotazovaný hovoří o první i druhé světové válce („dernière guerre - poslední válka“, „drôle de guerre - podivná válka“, jak se na počátku říkalo druhé světové válce). Rovněž zmiňuje, že byl mezi oběma válkami 45 let Francouzem, i když to bylo vlastně 21 let (1919 až 1940). Ve větě: „A konečně, nyní, v této poslední válce nakonec naštěstí vše dobře dopadlo“, by předložka „v“ měla být chápána jako „po“.

„No, řekl bych, že jako Alसान, narozený v roce 1896, a dnes je rok 1988, jsem prožil všechny možné etapy, které mohl Alसान vydržet. Až do věku 22 let, když jsem se vrátil z války, jsem byl Němec. Všechna studia byla k ničemu. Museli jsme začínat od nuly. A jestli se nemýlím, poté jsme byli Francouzi po dobu 45 let. A jakmile se začalo všechno pro nás Alसानy obracet k dobrému, začala znovu válka. A víte, jak to bylo, napadli nás nacisté a všechno šlo špatně. „Jste Němci“: řekli nám! Ale my jsme s tím nesouhlasili! A co je nejdůležitější, co jsme my Alसानé (...) považovali za nejhorší, morální zásady, z hlediska národnosti, nevěděli jsme, kterého boha uctívat! O čem druzí říkali, že je to dobře, bylo špatně, a naopak. Zejména pro mladé to byl morální konflikt. Opravdu jsme nevěděli, na jakou stranu se dát. A konečně, nyní, v této poslední válce nakonec naštěstí vše dobře dopadlo. Ale my jsme neustále měnili státní příslušnost, já jsem změnil státní příslušnost čtyřikrát a čtyřikrát jsem změnil uniformu! V roce 1915 jsem musel bojovat v Rusku, kde jsem byl v německé uniformě. A v poslední válce jsem měl na sobě francouzskou uniformu a bojoval jsem zde na Rýně. Ale k ničemu to nebylo, byla to „podivná válka“. A nyní je konečně klid. Pokud jde o mne, když už mám možnost něco říct všem, jsme šťastni, že jsme konečně našli své místo. A že vidíme oba dva sousedy, troufám si říct, na obou březích Rýna, žít v porozumění. A že máme teď klid, že můžeme žít, jako mohli žít všichni ostatní ... ale my, my jsme nemohli. Já jsem viděl naše Alsasko dvakrát zpustošené. (...)